

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

KN-IV.431.36.2025

Poznań, 23 grudnia 2025 r.

Pan
Waldemar Marciniak
Burmistrz Miasta Sompolno
ul. 11 Listopada 15
62-610 Sompolno

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne.

Zakres kontroli
(w tym: podstawa prawna, okres objęty kontrolą)

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹, w związku z art. 18 ust. 4 ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej². Przedmiotem kontroli była ocena prawidłowości realizacji zadania, na które udzielono dopłaty ze środków Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (zwanego dalej „Zadaniem”). Kontrolą objęto okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r.

Nazwa jednostki kontrolowanej

Urząd Miejski w Sompolnie, ul. 11 Listopada 15, 62-610 Sompolno.

Kontroler

Gabriela Ott-Kozłowska – inspektor wojewódzki z Wydziału Kontroli Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, upoważnienie Wojewody Wielkopolskiego nr KN-II.0030.301.2025 z dnia 31 października 2025 r., upoważnienie Wojewody Wielkopolskiego nr KN-II.0030.317.2025 z dnia 18 listopada 2025 r.

Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych

Kontrolę przeprowadzono w dniach od 3 do 25 listopada 2025 r.

Kierownik jednostki kontrolowanej

Waldemar Marciniak – Burmistrz Miasta Sompolno, zwany dalej „Burmistrzem Miasta”.

(akta kontroli: str. 1-6, 11-12)

Na podstawie art. 47 ustawy o kontroli w administracji rządowej, przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

II. Ocena kontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta.

Wojewoda Wielkopolski ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, wydatkowanie przekazanych Gminie Sompolno środków finansowych pochodzących z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej³.

Ocenę uzasadnia:

- terminowe zawarcie umowy z operatorem świadczącym usługi publicznego transportu zbiorowego,

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 224.

² Dz. U. z 2021 r. poz. 717 ze zm., zwanej dalej: „ustawą o Funduszu”.

³ Zwanego dalej: „Funduszem”.

- prawidłowe obliczenie dopłaty na realizację zadania operatorowi świadczącemu usługi publicznego transportu zbiorowego,
- wykorzystanie środków z Funduszu zgodnie z przeznaczeniem.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego.

Zadanie objęte kontrolą to zadanie własne gminy realizowane na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym⁴, tj. lokalny transport zbiorowy, na które udzielono dopłaty ze środków Funduszu rozwoju przewozów autobusowych. Fundusz rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej jest państwowym funduszem celowym, przeznaczonym na realizację zadań własnych gminy dotyczących zapewnienia funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, zgodnie z art. 1 ust. 1 pkt 2 oraz art. 3 ust. 1 ustawy o Funduszu.

Wojewoda Wielkopolski na podstawie umowy nr 27.26/2023 zawartej z Gminą Sompolno⁵ w dniu 9 lutego 2024 r., o objęciu w 2024 roku dopłatą ze środków Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej⁶, przekazał w 2024 r. na realizację zadania środki z Funduszu w łącznej kwocie 550 008,00 zł. Środki przekazywano na podstawie złożonych przez Gminę wniosków o dopłatę: z dnia 19 marca 2024 r. w kwocie 57 060,00 zł, z dnia 19 marca 2024 r. w kwocie 39 270,00 zł, z dnia 16 kwietnia 2024 r. w kwocie 51 702,00 zł, z dnia 15 maja 2024 r. w kwocie 48 984,00 zł, z dnia 18 czerwca 2024 r. w kwocie 53 094,00 zł, z dnia 16 lipca 2024 r. w kwocie 44 520,00 zł, z dnia 19 sierpnia 2024 r. w kwocie 24 450,00 zł, z dnia 18 września 2024 r. w kwocie 22 518,00 zł, z dnia 16 października 2024 r. w kwocie 54 630,00 zł, z dnia 18 listopada 2024 r. w kwocie 59 778,00 zł, z dnia 11 grudnia 2024 r. w kwocie 49 626,00 zł, z dnia 11 grudnia 2024 r. w kwocie 44 376,00 zł.

(akta kontroli: str. 53 nośnik elektroniczny, 54-59, 145)

Całkowita wartość zadania wyniosła 678 343,20 zł, z tego: 550 008,00 zł wydatki sfinansowane ze środków z Funduszu oraz 128 335,20 zł wkład własny Gminy (co stanowiło 18,92% poniesionych wydatków). Gmina sfinansowała ze środków własnych część ceny usługi w wysokości nie mniejszej niż 10%, zgodnie z art. 13 ust. 3 pkt 1 ustawy o Funduszu.

Gmina zabezpieczyła środki finansowe na realizację zadania w budżecie na 2024 r., w dziale 600, rozdziale 60004, paragrafie 4300, w Uchwale nr LXXVII/523/2023 Rady Miejskiej w Sompolnie z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie uchwały budżetowej na rok 2024 Gminy Sompolno oraz uchwale nr LXXIX/533/2024 Rady Miejskiej w Sompolnie z dnia 9 lutego 2024 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na rok 2024 Gminy Sompolno.

Otrzymane środki wydatkowano, zgodnie z przeznaczeniem ustalonym w § 1 ust. 1 umowy o dopłatę, na dofinansowanie zadań polegających na wykonywaniu przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej na 21 liniach komunikacyjnych objętych Umową.

(akta kontroli: 16-49, 143-144, 146-151)

Na terenie Gminy utworzono dwadzieścia jeden nowych linii komunikacyjnych, w zakresie których przewozy o charakterze użyteczności publicznej realizował operator publicznego

⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 1465.

⁵ Gmina Koło, zwana dalej: „Gminą”

⁶ Zwanej dalej: „Umową”.

transportu zbiorowego, tj. Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Koninie S.A., z którym Gmina zawarła umowę⁷ zgodnie z art. 13 ust. 3 pkt 2 ustawy o Funduszu. Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Koninie S.A. w ramach zawartej umowy wykonało 183 336,00 wozokilometrów, rzeczywista wartość umowy wyniosła 678 343,20 zł.

Umowa⁸ ta:

- a) została zawarta w trybie bezpośrednim z powołaniem się na art. 22 ust. 1 pkt 1 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym⁹,
- b) spełniała przesłanki określone w art. 25 ust. 2 pkt 1 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym.

Dopłacie ze środków Funduszu podlegały linie komunikacyjne niefunkcjonujące na terenie Gminy co najmniej 3 miesiące przed dniem wejścia w życie ustawy o Funduszu, co było zgodne z art. 22 ust. 1 ustawy o Funduszu. Operator w 2024 r. w ramach zawartej z Gminą umowy wykonał 183 336,00 wozokilometrów przewozów o charakterze użyteczności publicznej. Kwota dopłaty do 1 wozokilometra przewozów o charakterze użyteczności publicznej wyniosła 3,00 zł i zgodnie z § 1 ust. 3 umowy nie była wyższa niż 3,00 zł i nie była wyższa niż 90% ceny usługi.

(akta kontroli: str. 53 *Nośnik elektroniczny*, 54-59, 60-66)

Gmina prowadziła wyodrębniony rachunek bankowy dedykowany do obsługi środków z Funduszu. W trakcie realizacji zadania naliczono odsetki od środków zgromadzonych na wyodrębnionym rachunku bankowym. Gmina zwróciła odsetki na rachunek Wojewody wskazany w § 4 pkt 14 umowy w kwocie 0,40 zł w dniu 3 czerwca 2024 r., w kwocie 1,17 zł w dniu 1 lipca 2024 r., w kwocie 1,02 zł w dniu 2 września 2024 r., w kwocie 0,56 zł w dniu 1 października 2024 r., w kwocie 0,17 zł w dniu 4 listopada 2024 r., w kwocie 1,26 zł w dniu 3 grudnia 2024 r., w kwocie 1,38 zł w dniu 3 stycznia 2025 r.

(akta kontroli: str. 53 *Nośnik elektroniczny*, 73-79)

Zgodnie z art. 15 ustawy oraz § 11 pkt 1 umowy Gmina prowadziła wyodrębnioną ewidencję księgową otrzymanych środków z Funduszu.

(akta kontroli: str. 82)

Gmina zamieściła informację na stronie internetowej Gminy o pozyskaniu dofinansowania ze środków państwowego funduszu celowego na realizację zadania zgodnie z § 12 ust. 1 umowy.

(akta kontroli: str. 53 *Nośnik elektroniczny*)

IV. Stwierdzone nieprawidłowości.

1. Gmina nie prowadziła wyodrębnionej ewidencji księgowej wydatków dokonywanych ze środków Funduszu, co było wymagane § 11 ust. 1 umowy. Zgodnie z § 11 ust. 1 umowy beneficjent był zobowiązany do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej wydatków dokonywanych ze środków z Funduszu.

(akta kontroli: str. 80)

Burmistrz Miasta w złożonych wyjaśnieniach podał, że w trakcie realizacji zadania dofinansowanego z Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych Gmina nie prowadziła formalnie wyodrębnionej ewidencji księgowej, o której mowa w umowie. Wynikało

⁷ Umowa nr RZD.7243.2.2024 zawarta w dniu 9 lutego 2024 r. pomiędzy Gminą Sompolno a Przedsiębiorstwem Komunikacji Samochodowej w Koninie S.A.

⁸ Umowa była zawarta na okres jednego roku.

⁹ Dz. U. z 2024 r. poz. 1853 ze zm.

to z przyjętego w jednostce sposobu ewidencji kosztów zadań publicznych oraz interpretacji zapisu umownego jako obowiązku zapewnienia identyfikowalności i przejrzystości wydatków, a nie konieczności utworzenia odrębnych kont analitycznych.

Wszystkie operacje związane z realizacją przewozów były ujmowane zgodnie z obowiązującą klasyfikacją budżetową, na bieżąco oznaczane i możliwe do jednoznacznego zidentyfikowania w systemie księgowym Gminy. Tym samym zapewniono pełną kontrolę nad ponoszonymi wydatkami oraz możliwość ich odtworzenia i weryfikacji, pomimo braku odrębnej ewidencji formalnej.

Gmina podkreśla, że wszystkie środki zostały wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem, przepisami Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych oraz zapisami umowy, a przyjęty sposób ewidencji nie miał wpływu na prawidłowość rozliczenia zadania. Jednostka jest przygotowana do dostosowania sposobu prowadzenia ewidencji w kolejnych edycjach Funduszu, zgodnie z zaleceniami Wojewody.

(akta kontroli: str. 167)

2. Umowa o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego¹⁰, którą Burmistrz Miasta zawarł z operatorem publicznego transportu zbiorowego, tj. Przedsiębiorstwem Komunikacji Samochodowej w Koninie S.A. nie zawierała elementów określonych w art. 25 ust. 3 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym:

a) warunków dotyczących norm jakości oraz podnoszenia jakości usług świadczonych w zakresie publicznego transportu zbiorowego.

Burmistrz Miasta w złożonych wyjaśnieniach podał, że jakość świadczonych usług wynika z powszechnie obowiązujących przepisów prawa. Dodatkowo Organizator monitoruje tę jakość poprzez bieżący nadzór, analizy zgłoszeń pasażerów.

b) warunków zmian opłat za przewóz oraz innych opłat, o których mowa w ustawie z dnia 15 listopada 1984 r. - Prawo przewozowe, za usługę świadczoną w zakresie publicznego transportu zbiorowego.

Burmistrz Miasta w złożonych wyjaśnieniach podał, że umowa została zawarta na 1 rok kalendarzowy dlatego opłaty za przewóz reguluje §7 „W trakcie obowiązywania umowy Operator będzie stosował ceny biletów w wysokości obowiązującej taryfy w danym okresie rozliczeniowym”. Operator nie posiada uprawnień do samodzielnego kształtowania ani zmiany wysokości opłat w trakcie trwania umowy.

c) warunków, na jakich jest dopuszczalne podwykonawstwo w realizacji usług świadczonych w zakresie publicznego transportu zbiorowego.

Burmistrz Miasta w złożonych wyjaśnieniach podał, że umowa nie przewidywała możliwości realizacji usług w formie podwykonawstwa. Operator zobowiązany był do ich wykonywania własnymi środkami transportu i personelem.

d) sposobu rozpatrywania przez operatora skarg i reklamacji składanych przez pasażerów oraz przyznawania ewentualnych odszkodowań wynikających z realizacji usług świadczonych w zakresie publicznego transportu zbiorowego.

¹⁰ Umowa nr RZD.7243.2.2024 zawarta w dniu 9 lutego 2024 r. pomiędzy Gminą Sompolno a Przedsiębiorstwem Komunikacji Samochodowej w Koninie S.A.

Burmistrz Miasta w złożonych wyjaśnieniach podał, że umowa nie zawierała zapisów o sposobie rozpatrywania skarg i reklamacji składanych przez pasażerów oraz przyznawania ewentualnych odszkodowań. Zasady rozpatrywania skarg i reklamacji określono w formularzu reklamacji przewozów operatora, który znajduje się na stronie internetowej operatora.

e) informacji dotyczących liczby pasażerów na danej linii komunikacyjnej.

Burmistrz Miasta w złożonych wyjaśnieniach podał, że „obowiązek przekazywania informacji dotyczące liczby pasażerów były przekazywane systematycznie, co miesiąc. Zapis ten nie został wskazany w treści umowy.”

f) strony umowy, która była zobowiązana do wykonania obowiązku, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt 6 i pkt 9 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym.

Burmistrz Miasta w złożonych wyjaśnieniach podał, że w praktyce obowiązki, o których mowa w art. 46 ust. 1 pkt 6 i 9 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, były realizowane przez organizatora, natomiast operator wykonywał je pośrednio w jego imieniu. Umowa nie zawierała odrębnych postanowień w tym zakresie.

g) sposobu dystrybucji biletów.

Burmistrz Miasta w złożonych wyjaśnieniach podał, że Operator został zobowiązany do dystrybucji biletów na podstawie § 3 umowy. Przychody uzyskane z tytułu sprzedaży biletów były pobierane bezpośrednio przez operatora. Sprzedaż biletów jednorazowych odbywała się w każdym autobusie operatora, natomiast zakup biletów miesięcznych był i jest możliwy przez Internet lub w kasach biletów miesięcznych w Kole, Koninie.

h) strony umowy, która obowiązana jest uzgodnić zasady korzystania z przystanków komunikacyjnych i dworców z ich właścicielami lub zarządzającym.

Burmistrz Miasta w złożonych wyjaśnieniach podał, że Operator korzystał z przystanków komunikacyjnych i dworca na podstawie pisemnych zgód wydanych przez organizatora. Sposób i zasady korzystania z przystanków na terenie gminy określała uchwała Rady Miejskiej w Sompolnie.

i) warunków wykorzystywania środków transportu w zależności od natężenia ruchu pasażerów.

Burmistrz Miasta w złożonych wyjaśnieniach podał, że zakres i częstotliwość kursów były określone w rozkładzie jazdy zatwierdzonym przez organizatora. Umowa nie przewidywała elastycznego doboru pojazdów w zależności od bieżącego natężenia ruchu pasażerów.

(akta kontroli: str. 60-66, 162-166)

Podane w złożonych wyjaśnieniach przez Burmistrza Miasta argumenty nie zasługują na uwzględnienie, ponieważ art. 25 ust. 3 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym jednoznacznie określa zapisy, które powinny znajdować się w umowie.

3. Gmina nie ustaliła wartości zamówienia na usługi w zakresie publicznego transportu zbiorowego zgodnie z art. 36 ustawy z dnia 11 września 2019 r. prawo zamówień publicznych¹¹ w związku z art. 22 ust. 9 pkt 1 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym.

(akta kontroli: str. 154-157)

Burmistrz Miasta w złożonych wyjaśnieniach podał, że umowa została zawarta na podstawie art. 22 ust. 1 pkt 1 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, do którego – zgodnie z art. 22 ust. 9 tej ustawy – nie stosuje się przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych, w tym art. 36 dotyczącego ustalenia wartości zamówienia. W związku z tym nie sporządzano dokumentu ustalającego wartość zamówienia w trybie PZP.

(akta kontroli: str. 162-166)

Podany w złożonych wyjaśnieniach przez Burmistrza Miasta argument nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ art. 22 ust. 9 pkt 1 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym stanowi, że do bezpośredniego zawarcia umowy, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych, z wyłączeniem art. 36.

4. Gmina nie zrealizowała obowiązku niezwłocznego informowania Wojewody o podjęciu działań informacyjnych przy wykorzystaniu różnych form i metod komunikacji dotyczących dofinansowania, co było wymagane § 12 ust. 2 Umowy.

(akta kontroli: str. 154-157)

Burmistrz Miasta w złożonych wyjaśnieniach podał, że podjęte działania informacyjne obejmują publikacje informacji na stronie internetowej sompolno.pl na profilu społecznościowym gminy i na tablicy ogłoszeń w budynku Urzędu Miejskiego. Informacje te zostały przekazane Wojewodzie w postaci wydruków, dopiero na etapie składanego sprawozdania rocznego.

(akta kontroli: str. 162-166)

5. Burmistrz Miasta nie wystąpił do Rady Miejskiej w Sompolnie o podjęcie Uchwały na rok 2024 w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy z operatorem publicznego transportu zbiorowego, co było niezgodne z art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.

(akta kontroli: str. 160)

Skarbnik Gminy w złożonych wyjaśnieniach podała, że pomimo wcześniejszego korzystania z dopłat z Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych w roku 2024 r. nie doszło do przedłożenia Radzie Miejskiej projektu uchwały o przystąpieniu do Funduszu. Wynikało to z niewykonania przez właściwe komórki urzędu organizacyjne czynności przygotowawczych niezbędnych do złożenia projektu uchwały, a także zmian organizacyjnych w Urzędzie Miejskim w Sompolnie. W konsekwencji Rada Miejska nie miała możliwości podjęcia stosownej uchwały w ustawowym terminie. Taka uchwała została podjęta w 2025 r. Jednocześnie Organizator zapewnia o ciągłości w przygotowywaniu i przedstawianiu Radzie Miejskiej uchwał w kolejnych latach.

(akta kontroli: str. 170)

¹¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 1320.

V. Zalecenia i wnioski.

Biorąc pod uwagę ocenę zawartą w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym wnoszę o:

1. Prowadzenie wyodrębnionej ewidencji księgowej wydatków dokonywanych z środków z Funduszu, stosownie do postanowień zawartych umów o dofinansowanie.
2. Zawieranie w umowie o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego elementów określonych w art. 25 ust. 3 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym.
3. Ustalanie wartości zamówienia na usługi w zakresie publicznego transportu zbiorowego zgodnie z art. 36 ustawy z dnia 11 września 2019 r. prawo zamówień publicznych w związku z art. 22 ust. 9 pkt 1 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym.
4. Niezwłoczne informowanie Wojewody Wielkopolskiego o podjęciu działań informacyjnych dotyczących dofinansowania przy wykorzystaniu różnych form i metod komunikacji, zgodnie z § 12 ust. 2 Umowy.
5. Zawieranie umów o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego, po uprzednim uzyskaniu zgody organu stanowiącego, zgodnie z art. 22 ust. 2 ustawy o Funduszu.

VI. Pozostałe informacje.

Informację o sposobie wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynie ich niepodjęcia, należy przekazać w terminie 30 dni od daty doręczenia niniejszego wystąpienia pokontrolnego. Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Wojewoda Wielkopolski

Agata Sobczyk

/kwalifikowany podpis elektroniczny/